1851. No. 52.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DINGSDAG, 1 JULIJ.

Deze Courant kost in het ½ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e bl. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

Met toestemming van H.H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie en met vergunning van den Edel Achtbaren Raad der stad Assen, ons verleend bij besluit van 11 Maart j.l. no. 29/11, zal voortaan de Drentsche Courant den naam voeren van **Provinciale Drentsche en Asser Courant.**

GEDEPUTEERDE STATEN van DRENTHE, brengen door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat, ter zake van te doene herstellingswerken aan de vier benedenste sluizen in de Drentsche hoofdvaart, die vaart *van en met den twintigsten Julij aanstaande*, tot nader order, *doch niet langer dan voor den tijd van drie weken*, zal worden gesloten.

En zal deze, tot een ieders narigt, drie achtereenvolgende malen in de *Drentsche Courant* worden opgenomen.

Assen, 24 *Junij* 1851.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.
Ter ordonnantie van Dezelve,
W. H. HOFSTEDE.

De Arrondissements Betaalmeester te Assen brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Minister van Financiën aan hem een verlof tot afwezigheid is toegestaan van den 1 tot en met den 10 Julij aanstaande, en om zijn ambt, gedurende dien tijd, te mogen doen waarnemen door zijnen Boekhouder *Albert Hennega*.

Assen, *den* 30 *Junij* 1851.
H. J. OOSTING.

Nederland.

29 *Junij*. Den 27 dezer hebben bij de Eerste Kamer de beraadslagingen plaats gehad over het ontwerp van gemeente-wet. De heeren *Bosch van Drakestein*, *Insinger*, *van Andringa de Kempenaer*, *van Wessem*, *van Nispen van Pannerden* en *van Foreest* hebben zich tegen het ontwerp verklaard, de heeren *van Meurs* en *Cremers* hebben zich ten voordeele van hetzelve uitgelaten. Na de verdediging door den Minister is het ontwerp aangenomen met 28 tegen 7 stemmen. Den volgenden dag heeft de Kamer met algemeene stemmen aangenomen het wetsontwerp tot onderhandschen verkoop van een stuk domeingrond te Maastricht, en 13 ontwerpen tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan verschillende personen.

— Gisteren morgen is te Amsterdam de eerste nieuwe haring aangekomen. De vangst is den 21 Junij begonnen en den 24 heeft de stoomboot *Cijcloop* met 22 ton de visscherij verlaten. Men hoopt op ruimere vangst met het warme weder, en ziet met belangstelling de tweede bezending, die in het laatst van de volgende week verwacht wordt, te gemoet. De voorraad is tot *f* 800 per ton opgeruimd, de prijs per stuk is thans *f* 2.

— Men schrijft aan de *Amst. Ct.* uit Zwolle: » Op een door ons ingesteld onderzoek, of het bederf, dat men aan de Dedemsvaart in de rogge heeft ontdekt, en veroorzaakt is door het knagen van zwarte vliegjes, ook elders is opgemerkt, hebben wij van landlieden, die geacht kunnen worden groote zaadbouwers te zijn, ten antwoord bekomen, dat er hier en daar, even als sedert onheugelijke jaren, eenige aren gevonden worden, waaraan zij knagen, welke aren daarna uitsterven; om er echter een denkbeeld van te geven, ontvallen er van de 1000 aren nog geen 5, en de akkers leveren er niets minder koorn om op, maar men schrijft het meerdere of mindere aantal dezer vliegjes aan drooge min vorstige winters toe. Verblijdend is het, met de volkomenste gerustheid te kunnen vermelden, dat de te veld staande vruchten tot nog toe in het algemeen niets te wenschen overlaten."

— De Tweede Kamer heeft in de afdeelingen het wetsontwerp betreffende de regterlijke organisatie onderzocht.

— H. M. de Koningin heeft zich den 26 dezer op het Loo zoo onwel gevoeld, dat de hulp van den heer *Goedbloed*, chirurgijn en accoucheur noodig is geweest. Volgens latere berigten was H.M. geheel hersteld. Volgens het *Zondagsblad* zou H.M. voornemens zijn niet op het Loo, maar te 's Hage te bevallen.

30 *Junij*. Het bestuur van het 7e landhuishoudkundig congres, hetwelk in het volgende jaar te Leeuwarden zal worden gehouden, zal zamengesteld zijn uit de volgende heeren: Jhr. Mr. *O. R. van Andringa de Kempenaer*, te Leeuwarden, President, Jhr. Mr. *P. B. J. Vegelin van Claerbergen*, te Joure, vice-President, Mr. *J. H. Beucker Andrae*, te Leeuwarden, 1e Secretaris, *J. J. Bruinsma* aldaar, 2e Secretaris, *P. Koumans Smeding*, aldaar, 1e Penningmeester, en *R. J. van der Leij*, te Hallum, 2e Penningmeester. *(Prov. Fr. Ct.)*

Buitenland.

29 *Junij*. Uit Rome komen steeds Jobstijdingen. De Parijsche *Constitutionnel* deelt de volgende mede: uitbarsting van een verborgen geplaatst vuurwerk, op het oogenblik, dat er eene processie het Corso overtrok; een Fransch Officier, eene sigaar uit den koker van een Limonade-verkooper nemende en aanstekende, gaf zij een hevigen slag als of er eene pistool afging; bij naauwkeurig onderzoek was die sigaar gemaakt in de fabrijken der regie en vond men, in de bureaux daarvan, nog meer soortgelijke, tusschen anderen vermengd; de boekverkooper *Bonifazzi* ontving een naamloozen brief, waarin men hem en zijne familie met den dood dreigde; *Marco Evangelisti*, een braaf man en getrouw onderdaan van den Paus, werd des avonds op straat gewond met een tweesnijdend werktuig en stierf reeds den volgenden dag, enz. enz. Men ziet dat de Mazzinisten meer doen dan circulaires schrijven. *Pius* IX lijdt veel om de laagheid en wreedheid, waarvan het grijze Rome thans het tooneel is.

— De Protestansche vereeniging te Londen heeft 25 dezer zijn beslag verkregen; er is tot eenen algemeenen raad van 200 leden, aan welke een werkend comité toegevoegd zal worden, besloten. De vereeniging zal thans spoedig een begin maken met het in toepassing brengen van het aangenomene stelsel van aanval. — Zoo men wil, heeft zich te Parijs een comité gevormd van aanzienlijke republikeinen, die voornemens zijn den aartsbisschop van Parijs tot eersten kandidaat te stellen voor het bekleeden van het presidentschap in 1852. Naar men wil zoude deze keuze bij sommigen nog al sympathie vinden.

— Niet alles is goud wat blinkt. Nog niet lang geleden is er te Parijs, onder den naam van Voorzorg, eene verzekerings-maatschappij opgerigt, op zeer groote schaal, en zoo het scheen, op kolossale grondslagen gevestigd. Die maatschappij ook aan het publiek hier te lande zeer gunstig aanbevolen, schijnt ook in Nederland eenige deelnemers gevonden te hebben, die echter reeds na een kort tijdsverloop redenen schijnen gevonden te hebben, de soliditeit dier maatschappij te verdenken en te vermoeden, dat hare hoofdbedoeling was, ongelukkige deelnemers ten gronde te rigten en de leden der maatschappij te verrijken, ten koste van hen, die vertrouwen in haar mogten stellen. De directeuren van die maatschappij zijn eenige dagen geleden, krachtens een bevelschrift van den prefect van policie gearresteerd. Uit de voorloopige instructie moet zijn gebleken, dat de Maatschappij in een volslagenen staat van onvermogen verkeerde, en dat de directeuren tot allerlei bedriegerijen hunne toevlugt namen, om den waren toestand der maatschappij te verbergen en het ontzaggelijk deficit hunner kas te vermommen, door b. v. den vervaltijd der polissen te hebben veranderd, en voorgewende overdragten te hebben gedaan aan eenvoudige bedienden, die in raad als deelnemers verschenen, en eene vijandige meerderheid vormden. Zoo was een oud kantoorlooper op de registers gevoerd als bankier en gecrediteerd met eene som 200,000 francs.

De gearresteerden zijn naar het depot van de prefectuur overgebragt.

— In Massachusetts, waar de wetgevers hun verstand en genie hebben uitgeput, om eene wet zoo te omschrijven, dat ze niet te ontduiken zoude zijn, had een Yankee tot het volgende middel zijn toevlugt genomen. De wet van sterke dranken verbiedt namelijk derzelver verkoop bij het glas, pint, kwart of eenige andere maat voor natte waren. Nu liet de Yankee zich een blikken pijp, groot genoeg voor eene ordentelijke dosis, ter lengte van eene yard maken, en verkoopt thans sterke dranken bij de yard (el.)

30 *Junij.* In de fransche wetgevende vergadering was een voorstel gedaan tot het invoeren, althans gedeeltelijk, van het stelsel van vrijen handel. De heer *Thiers* heeft 27 dezer hetzelve in eene welsprekende redevoering van vier uren bestreden, men denkt niet, dat het aangenomen zal worden. -- De commissie uit de Duitsche Bondsvergadering, welke belast is geweest met het onderzoek der vraag over het behoud van de Duitsche vloot, heeft zich gunstig daarover uitgelaten.

Verkorte berigten.

Volgens de *Kamper Ct.* wordt het beste hooi van het Kamper eiland van de nieuwe snede grif verkocht voor *f* 12 de 500 Ned. ponden. -- In Friesland is wederom last gegeven tot het dooden van 36 runderen, ter zake der longziekte, totaal 2346. -- Volgens de *Prov. Over. Ct.* is de scheepvaart op de Dedemsvaart sedert korten tijd minder levendig geweest, hetgeen men daaraan toeschrijft, dat er gebrek aan oude turf begint te komen en de nieuwe nog niet genoeg droog is. -- De hooilanden tusschen Hasselt, Zwartsluis, Staphorst en Rouveen laten zich dit jaar gunstig aanzien, zoodat men vertrouwen mag, bij gunstig weder, veel hooi te kunnen inzamelen. -- Te Zwolle zijn in 1851 aangegeven 205 tapperijen, kroegen en slijters, te zamen vertappende 1465 vaten en 89½ kan, en dat op eene bevolking van naauwelijks 18,000 zielen, er zijn dus bij de 6,000,000 borreltjes aan die bevolking vertapt; dit gaat vooruit; terwijl de overige neringen achteruit gaan; voorzeker geene bemoedigende bijdrage voor de Matigheids-Genootschappen. -- Op de paardemarkt, den 20, 21, 23 en 24 j.l. te Beusichem gehouden, waren ongeveer 2500 paarden aangebragt. Hoewel zeer goede paarden voor billijke prijzen werden afgezet, was echter de kooplust gering. -- Te Pekel-A heeft zich den 25 dezer een vermoedelijk dolle hond vertoond, die echter spoedig is afgemaakt. -- Eerstdaags zullen te Parijs proeven worden genomen met een rijtuig, waarbij de electriciteit als beweegkracht wordt aangewend. -- Mevrouw *de Bocarmé* is steeds te Parijs. Zij logeert in het hôtel Ventadour, bij den heer *Lepeintre-Ainé*, oud-acteur, verschijnt nergens en leest den geheelen dag couranten. -- Dezer dagen had in Frankrijk eene vergiftiging plaats met aconijtnapel. Deze blaauwe, geele en roode bloem, in de tuinen veel gekweekt, is niets anders dan die, welke bij ons bekend is onder den naam van monnikskappen. Men kan niet genoeg aanmanen ze uit de tuinen, vooral, waarin kinderen komen, te verbannen, daar reeds vele kleinen het leven hebben verloren, door die vergiftigde bloemen aan den mond gebragt te hebben. -- De Engelsche Koningin bezoekt zeer dikwijls de tentoonstelling; den 24 dezer verscheen zij onverwacht tusschen de talrijke bezoekers en werd op het hartelijkst ontvangen; dien dag klom het getal bezoekers tot bij de 70,000. Er is nog een dameskleed van Ananas-mousseline ontvangen, geweven uit de draden van dien vorst der vruchten, benevens een zeer groote ruwe diamant uit Bahia, zoo hard, dat nog geen diamantslijper heeft willen ondernemen, om hem te polijsten. -- Volgens een brief uit Pavia van 20 Junij hebben, bij een bezoek van den Graaf *Gijulaij*, militair-Gouverneur van Lombardije, in den schouwburg bijna alle toeschouwers de zaal verlaten. Toen de Graaf dit zag, verliet hij ook de schouwburg. De weinige toeschouwers, die de zaal niet verlaten hadden, werden bij het uitgaan met gefluit ontvangen. Den volgenden dag, toen de Graaf andermaal in de zaal verscheen, herhaalde men de demonstratie niet; de Graaf had, na den ontvangen hoon, verklaard, dat hij de stad in staat van beleg zou stellen, indien men dezelve herhaalde. --- De berigten van den staat der gewassen in Ierland doen een gunstigen oogst verwachten. -- Woensdag heeft te Utrecht met het beste gevolg de gecostumeerde optogt der studenten plaats gehad. Op de volgende dagen zijn de feestelijkheden voortgezet. -- 30 *Junij.* Tot rector magnificus der hoogeschool te Groningen is voor het Academiejaar 1851 op 1852 benoemd de Hoogleeraar *W. A. Enschedé.* -- Op de Oosterhoutsche heide zullen proeven genomen worden ter beslissing van de vraag, of voor het veldgeschut, zwaar dan wel ligt geschut te verkiezen is. -- In Zuid-Beveland wordt eene ziekte onder de tarwe waargenomen; de halmen beginnen van onderen te rotten en knikken, waardoor de verdere groei belet wordt. -- Jl. woensdag, des avonds circa 8½ uur vermaakten zich in de nabijheid van Amsterdam eenige jongens met het afsteken van zoogenaamde voetzoekers, toen een boerenwagen, bespannen met een paard en waarop zich eenige menschen bevonden, daar langs kwam. Het paard door het vuurwerk verschrikt, sprong ter zijde, wierp een zevenjarig meisje tegen den grond, met het ongelukkig gevolg, dat twee wielen het kind over het hoofd gingen en hetzelve verpletterden; de dood was het onmiddelijk gevolg. -- Te Londen is een vaartuig met 30,000 ananassen van een der Bahamas eilanden aangekomen. -- Uit Italie vernoemt men bijna niets anders dan van moorden, fusillades, stokslagen enz. -- Te Spandau heeft eene vrouw hare beide kinderen en daarna zich zelve om het leven gebragt; eerst had zij vergif aangewend, en daarna, toen dit niet spoedig genoeg hielp, gebruikte zij een scheermes. -- Dezer dagen zijn te Strauburg (Duitschland) twee moordenaars onthoofd. De toegestroomde menigte toonde zich daarbij ruw en gevoelloos; zelfs werd de beul, wegens zijne betoonde behendigheid, luide toegejuicht. -- Te Parijs meenden eenige personen in eene gesluijerde en in het zwart gekleedde dame de gravin *de Bocarmé* te herkennen; na haar eerst met beleedigingen overladen te hebben, wilden zij haar in het water werpen, toen de policie tusschen beide kwam. -- Het Hof van Assises van het Departement Aisne heeft zekeren *Ondville*, beschuldigd van 34 brandstichtingen, tot 20 jaren dwangarbeid veroordeeld. -- 1 *Julij.* Te Enumatil zijn weder twee runderen ter zake der longziekte afgemaakt. (*Prov. Gron. Ct.*) -- Te Finsterwold is een huwelijk voltrokken, waarbij de bruidegom 70, de bruid 72 en de 4 getuigen 82, 81, 81 en 80 jaren waren, makende te zamen 466 jaren.

Assen, 1 Julij.

Vrijdag en zaturdag j.l. is voor het Provinciaal Geregtshof alhier behandeld de zaak van *Pieter Bouwman* en *Jan Beestenheerde*, beide wonende te Dalen, beschuldigd van op 13 Jan. een valsch getuigenis te hebben afgelegd voor het Kantongeregt te Hoogeveen, in eene burgerlijke regtsvordering, door *A. A. Abels*, zaadkooper te Dalen, tegen *Roelof Jager*, landbouwer aldaar, ingesteld wegens een zakje met klaverzaad, hetwelk eerstgenoemde van zijn wagen had verloren en hetwelk laatstgenoemde zich zou hebben toegeëigend. Vrijdag zijn in eene morgen- en avondzitting 15 getuigen à charge en 1 à décharge, alsmede de beschuldigden gehoord, terwijl zaturdag voormiddag de pleidooijen hebben plaats gehad. Het requisitoir van den Advocaat-Generaal strekte tot schuldigverklaring en veroordeeling van de beschuldigden tot eerloosverklaring en tuchthuisstraf van vijf tot tien jaren. De uitspraak is bepaald op vrijdag e.k. des namiddags te een uur.

-- Vrijdag j.l. is bij de Regtbank alhier behandeld de zaak van den heer *Thepass*, heelmeester te Rolde, beschuldigd van bij vier vrouwen onbevoegdelijk de vroedkunde te hebben uitgeoefend. De subst. Officier eischte deszelfs veroordeeling tot eene boete van *f* 25. Uitspraak vrijdag e.k.

-- Gelijk wij in ons vorig no. als zeer waarschijnlijk meldden, is de heer *Uden Masman* j.l. donderdag te Meppel uit het gemaakte drietal gekozen, om aan Z.M. ter benoeming tot Predikant aldaar te worden voorgedragen.

-- Z.M. heeft o.a. tot Luitenant ter zee 2e klasse benoemd den heer *G. F. Servatius*, adelborst der 1e klasse.

-- Volgens de nieuwe gemeente-wet zullen de lijsten der kiezers van leden van den gemeente-raad in de onderscheidene gemeenten den 15 Julij vastgesteld en den 15 Aug. e.k. gesloten moeten worden, terwijl de keuze van den raad op den tweeden dingsdag in September moet geschieden.

* Na langdurige onderhandelingen is door de marktgenooten van Noord- en Zuidbarge, gemeente Emmen, besloten te berusten in een vonnis, waarbij de markte van Noord- en Zuidbarge is veroordeeld, om aan de heeren *H. Meinesz*, Dr. *H. van Beeck Vollenhoven*, Mr *J. P. A. van Wickevoort Crommelin*, *A. van Geuns*, Mr. *P. C. Stadnitsky* en *G. Cruys Cz.*, allen wonende te Amsterdam, als te zamen gevormd hebbende de *Drentsche land-ontginning-maatschappij*, in eigendom over te dragen 2256 bunders 32 roeden 85 ellen veen en ondergrond, behoorende tot de eigendommen der markte en uitmakende een gedeelte van het kadastrale nummer 2379 van sectie D der gemeente Emmen, zijnde dit nummer welligt het grootste in Nederland, groot 14,350 bunders. De verkochte veenen zijn gelegen in eenen opstrek oostelijk oploopende ter lengte van 14000 ellen, eindigende op de grens van het koningrijk Hannover. Deze eigendommen zijn aan de Drentsche land-ontginning-maatschappij thans overgedragen bij notariële acte, te gelijk met de betaling eener som van *f* 80,000 of twee derde gedeelte der koopschat door de koopers. Tevens is tusschen de markte van Noord- en Zuidbarge en de Drentsche Kanaal-Maatschappij gesloten een veen-contract, omtrent de in- en doorlating

van het kanaal der maatschappij door de eigendommen der markte tot aan de grens van Hannover. Beide overeenkomsten hebben de strekking, om eene spoediger exploitatie der veenen te verzekeren, dan aanvankelijk kon worden verwacht, en zijn uit dien hoofde en tot daarstelling der verbinding met het Eemskanaal van Hannover van het grootste gewigt. — De geschillen over den afvoer der veenen, die zoozeer de dagbladen hebben bezig gehouden, hebben hierdoor opgehouden te bestaan; en zoowel door vermeerdering van deelneming bij nadere suppletoire acte, invoege overeengekomen en toegezegd, als door de definitive regeling dezer zaak heeft de Drentsche Kanaalmaatschappij veel in kracht gewonnen.

* *Hoogeveen*, 28 *Junij*. Dingsdag j.l. is in eene sloot, gelegen tusschen een stuk groenland in het gehucht Stuifzand of de Staarterij, onder Ruinen, in de onmiddelijke nabijheid dezer gemeente, levenloos gevonden een persoon, welke eenigen tijd te voren zich uit de woning, waarin hij als bestedeling van de Diaconie verpleegd werd, had begeven, met oogmerk, om gras te snijden voor het vee. Hij was onnoozel en daar hij soms aan zenuwtoevallen laboreerde, is hij misschien door zoodanig toeval in de sloot geraakt, en daarin gestikt of verdronken. Al weder een bewijs, dat men geene personen, die aan toevallen lijden, zonder opzigt moet laten.

* Op het Spieringer Tiendeveen, gemeente Beilen, onmiddelijk grenzende aan deze gemeente, is gepasseerde woensdag een kind van ongeveer 8 à 9 jaren, terwijl de ouders afwezig waren, in eene groote ketel met kokend water gevallen, en daarbij zoo deerlijk gebrand, dat men zeer beducht is voor deszelfs behoud.

* *Peize*, 28 *Junij*. Vele ingezetenen alhier klagen geducht over de slakken, die in hunne tuinen groote verwoesting onder het plantsoen aanrigten; de bladeren zijn 's avonds zoo zwaar met dit kruipend gedierte beladen, dat dezelve op den grond neerhangen: men maakt er dan druk jagt op, om de vruchten voor vernieling te bewaren, maar, wanneer men een dood maakt, is het, of er in diens plaats weer vijf nieuwen verrijzen.

* *Nieuw-Buinen*, 29 *Junij*. In den nacht van den 28 op 29 dezer zijn door middel van inbraak, en wel door de dakpannen, de volgende goederen gestolen: 1 gouden oorijzer met dito stiften, gemerkt H. A. E, een zilveren oorijzer met gouden stiften, 4 zilveren lepels, 2 vijfschachten jakken en 3 pond wollen garen; welke goederen toebehooren aan *Hendrikje* en *Jantje Trouw* (bijgenaamd *Moeke*), wonende bij het 3de verlaat te Nieuw-Stadskanaal. Twee groote lepels waren gemerkt, de eene H. B., de andere A. C.; eene der twee kleine A. E., de andere ongemerkt. Ook is er ontvreemd een zilveren horologie, waarvan de porseleinen plaat een weinig beschadigd was.

* *Meppel*, 30 *Junij*. Zaturdag morgen l.l. miste de vrouw van *H. B.* alhier haar tweejarig kindje, hetwelk nog even te voren in huis was geweest. Het zoekende vond zij het in de gracht voor het huis drijven. Zonder beraad en door moederliefde gedrongen, werpt zij zich in het water en haalt haren lieveling schijnbaar levenloos er uit. Door aangebragte geneeskundige hulp mogt het evenwel eindelijk gelukken het kind tot het leven terug te brengen.

Voeding der Drentsche Kanalen uit de Eems.

In de *Provinciale Overijsselsche Courant* van den 27 Junij j.l. komt voor een artikel, toegezonden door de heeren *van de Kasteele* en *Stieltjes*, moetende strekken tot opheldering van het betwiste punt van de voeding der Drentsche kanalen uit de Eems, waaromtrent in een rapport van genoemde heeren, gedrukt bij de erven *J. J. Tijl* te Zwolle, bezwaren worden aangegeven, welke in een artikel in de *Drentsche Courant* van 13 Junij j.l. worden wederlegd.

Het artikel in de *Overijsselsche Courant* heeft al weder niet tot overtuiging geleid, en wel om de navolgende redenen:

De schrijvers trekken uit het werk van von Reden: *das Königreich Hannover Statistisch beschrieben* bl. 196 van het 2e deel, het besluit, dat zij hun vermoeden bevestigd vinden, omtrent den ongelijkmatigen stand der peilschalen te Lingen en Meppen, en dat die te Meppen verkeerd is geplaatst.

De juistheid van het besluit is geen oogenblik betwijfeld, en ook niet in het genoemde artikel der *Drentsche Courant* beweerd.

Voorts wordt op bladz. 194 van hetzelfde werk gezegd: »dat op de ondiepste plaatsen der Eems beneden Meppen, »bij eene waterstand van 0.84 el onder de nul te Meppen, »(een zeer gewone stand) slechts 0.34 à 0.37 el water »gevonden wordt."

Hieruit besluiten de Heeren *K.* en *S.*, dat bij 0.35 el onder de 0 te Meppen, de voeding der Drentsche kanalen uit de Eems reeds moet ophouden, en beweert men, dat de cijfers duidelijk spreken, omdat *von Reden* eene diepte van 0.84 el onder de nul, *een zeer gewone waterstand* noemt.

In het artikel der *Drentsche Courant* wordt aangetoond, dat bij een stand van 0.37 el onder de nul der peilschaal te Meppen de voeding bij Rühl moet ophouden; de heeren *K.* en *S.* noemen 0.35 el, waarvan men zich de redenen niet verklaren kan, dewijl men toch niet veronderstellen mag, dat dit cijfer uit de ondiepten beneden Meppen ontleend is.

Wijders kan men niet toestemmen, dat de cijfers zoo duidelijk spreken, om de eenvoudige reden, dat er geene nieuwe cijfers worden opgegeven, en deze moeten er toch eerst zijn, om er de verdiensten van duidelijkheid aan toe te kennen.

Men acht noodig, dat vooraf bepaald opgegeven worde, wat *von Reden* verstaat door »zeer gewone waterstand"? is het $\frac{1}{4}$, is het $\frac{1}{10}$ gedeelte van het jaar?

Men heeft alle eerbied voor het gezag der aangehaalde statistieke beschrijving, maar oordeelt de uitdrukking »zeer gewone waterstand", door geen aantal dagen over een ruim aantal jaren toegelicht, veel te onbestemd, om daaruit tot de gevolgtrekking der heeren *K.* en *S.* te durven besluiten.

Vervolgens wordt door voorbeelden aangetoond, dat de Eems bij Rühl eene verlaging van waterspiegel zal moeten ondergaan, door de graving van het voedingskanaal naar de Drentsche kanalen.

In het artikel der *Drentsche Courant* wordt die verlaging niet ontkend, maar er wordt gezegd, dat dezelve niet zeer beduidend zal zijn, omdat de zijdelingsche afleiding beperkt is.

Wanneer de heeren *K.* en *S.* geweten hadden, dat een Hannoversch Ingenieur, welke over die aftapping uit de Eems geraadpleegd werd, ten antwoord gaf, dat zoo zulks matig, binnen zekere grenzen, en alzoo beperkt was, daarin geene bezwaren gezien werden, dan zouden zij, denkt men, geloofd hebben aan eene onbeduidende verlaging van de waterspiegel der Eems, door de aftapping te weeg gebragt, en de voorbeelden in de *Overijsselsche Courant* zijn alzoo, hoe juist en hoe waar overigens, alhier ter zake minder toepasselijk.

En dit alles leidt de heeren *K.* en *S.* tot het besluit, dat de voeding der Drentsche kanalen uit de Eems, zonder den bouw eener stuw, phijsiek onmogelijk is!

Het is eenmaal door hen in een publiek geschrift gezegd; het heeft eigenaardige moeijelijkheden, om de bewering weder intetrekken, het einde is, dat men zich vastklemt aan bewijzen, welke doorgaans niets minder bezitten dan duidelijkheid.

Het einde van het berigt in de *Overijsselsche Courant* plaatst het rapport der genoemde heeren onwillekeurig eenigzins in de schaduw. Immers er wordt gezegd: »zeer »belangrijk zou het zijn, wanneer men van de Drentsche »zijde openbaar maakte, de hoogte-ligging der ontworpene »kanaallijn", en eenigzins verder; »dat het openbaar maken »van alle gegevens het beste middel is, om verkeerde »oordeelvellingen voortekomen."

Om eene zaak met grond te kunnen beoordeelen, moet men dezelve vooraf geheel kennen, en uit dit oogpunt beschouwd, kan men zich moeijelijk verklaren, dat de schrijvers in § 3 van hun rapport over de aansluiting der Drentsche kanalen aan de Eems het doodvonnis uitspreken, terwijl ze nu aanvoeren, dat noch hoogteligging, noch rigting der ontworpen kanaallijn aan hen bekend zijn.

X.

Mijnheer de Redacteur!

Voor eenige dagen las ik in de *Drentsche Courant* een artikel over het aanleggen van nachtschuiten tusschen Assen en Meppel; hoewel ik derzelver groot nut niet wil betwisten, geloof ik echter, dat er voorshands meer behoefte bestaat aan het aanleggen van schuiten, die 's middags te 2, 3 à 4 uur van gemelde plaatsen vertrekken, en de overvaart in $7\frac{1}{2}$ à 8 uren doen, vooral met het oog op de vele personen, die van Meppel naar Assen geroepen worden, om daar getuigenis der waarheid af te leggen; deze kunnen dan 's namiddags van Meppel vertrekken, en den volgenden middag, als wanneer in den regel de zittingen der regtscollegiën zijn afgeloopen derwaarts terugkeeren. Het reglement op de Hoofd- en Beilervaarten zou dan echter in zoo vere gewijzigd moeten worden, dat er op de Hoofdvaart ook na zonsondergang kon doorgeschut worden.

Een bestendige lezer.

Iets over het aanfokken van jonge kalveren.

Is het eene algemeene bekende en op de natuur der dingen gegronde waarheid, dat men ook, om een goed gevormd en deugdzaam ras van runderen aan te kweeken, de beste en door bijzondere kenmerken voor de melkrijkheid zich onderscheidende moederdieren, benevens een in gestalte en door evenredigheid in alle ligchaamsdeelen zich onderscheidend individu van het mannelijk geslacht hiertoe moet aanhouden, niet minder waar is het, dat de doelmatige voeding en verzorging van het jonge kalf, vooral in de eerste dagen na de geboorte, en tot zoo lang hetzelve nog uitsluitend met zoete- of karnemelk gevoed wordt, eenen veel vermogenden invloed

uitoefent op den verderen groei en ontwikkeling van het rund, ter daarstelling van een gezond, sterk en schoon ras. De verwaarloozing hiervan, of eene onoordeelkundige verzorging en voeding van het kalf, kort na de geboorte, moet daarom ook vooral als de voorname reden worden aangemerkt, dat zoo vele kalveren spoedig na de geboorte sterven, of steeds in eenen kwijnenden staat blijven leven, en, tot nadeel van den veehouder, het doel met dezelve wordt gemist.

De verschijnselen, aan de dien ten gevolge bij de kalveren menigvuldig voorkomende ziekte verbonden, zijn voornamelijk de volgende: wanneer het kalf een of meer dagen na de geboorte met graagte zoete melk, hetwelk aan hetzelve door verre de meeste voedsters slechts drie malen per dag wordt toegediend, tot zich heeft genomen, begint de lust tot het drinken daarvan op eens te verminderen, het dier wordt ruig in het haar, krijgt herhaalde bevingen, staat met eenigzints gebogen rug, en perst gedurig op de te ontlastene stoffen, zonder dat dezelve door hare taaiheid kunnen worden uitgeworpen, de uiteinden der ledematen zijn koud op het aanvoelen, benevens het onbehaarde gedeelte der neus, de oogen staan flaauw en half gesloten, en de uitgeademde lucht ruikt zuur, terwijl de mondholte zich warm en roodachtig vertoont; den volgenden dag verergert de toestand, alle verschijnselen nemen in hevigheid toe, de trek tot drinken is nu geheel verdwenen; het kalf gaat meer liggen, is moeijelijk tot opstaan te bewegen, de afgang, vroeger deegachtig en taai, is nu geel en vloeibaar met kaasachtige stukken vermengd, waardoor het achtergedeelte en de staart geheel worden bemorst, terwijl hierbij een stank wordt waargenomen, welke aan verrotting van dierlijke deelen grenst, en zelfs op eenige schreden afstands kan worden bespeurd; hierop volgt dan dikwijls na weinige uren de dood. Heeft de ziekte evenwel door minder sterk werkende oorzaken, en door eene krachtige werking der natuur, met het eerste tijdperk hare hoogte bereikt, dan volgt, onder afneming der verschijnselen, de genezing langzaam, doch het kalf heeft voor eenen geruimen tijd zijne groeikracht verloren en dit blijft eenen zeer nadeeligen invloed op deszelfs verdere ontwikkeling uitoefenen.

Hebben de jonge kalveren kort na de geboorte slechts eene geringe waarde, het is toch door derzelver behoud, dat de veestapel weder moet worden aangevuld, en den landman, door het aanfokken daarvan, groote voordeelen worden aangebragt.

Het moge daarom niet onbelangrijk worden geacht, de oorzaken op te sporen en na te gaan, waardoor deze kalverziekte kan worden voorgekomen, want, ofschoon het eene eerste en algemeene regel is, bij de behandeling der ziekten, de oorzaken, waaruit dezelve voortvloeijen, te verwijderen, zoo is dit hier in het bijzonder noodzakelijk, daar óf eene gepaste behandeling, niet tijdig genoeg in het werk wordt gesteld, óf wegens de sterke werking der oorzaken de ziekte in de meeste gevallen doodelijk is.

Hare oorzaken zijn mijns inziens hierin gelegen: Gelijk in vele bedrijven en handelingen der menschen dikwijls de werkingen der verschillende natuurkrachten, daarbij op te merken, worden voorbijgezien, waardoor het voorgestelde doel veelmalen niet aan de verwachting beantwoordt, zoo ook, vergeet men hier geheel en al den toestand, waarin het jonge dier na de geboorte geplaatst is.

Het moederdier, door noodzaak aan den vrijen natuurstaat ontrokken zijnde, waardoor het zich gedurende den langsten tijd in naauwe stallen en woningen ziet opgesloten, en door de hand van den mensch van het vereischte voedsel en drank wordt voorzien en aan alle invloeden, daaruit voortvloeijende, onderhevig is, zoo moet het kalf in de eerste tijdperken des leven zoo veel mogelijk aan zijnen natuurstaat gelijk worden gevoed en verzorgd; het jong toch, in den vrijen natuurstaat of in de weide geboren, zoekt al dadelijk de uijer van de moeder, en trekt daaruit het eerste voedsel, door de natuur zoo doelmatig bereid, en geschikt gemaakt, om de eerste zwart-pekachtige stof bij het jong te doen ontlasten, terwijl het nu zoo wel als later, zoo dikwijls het zelve door de prikkel des hongers hiertoe wordt aangespoord, van het voor hetzelve bestemde voedsel gebruik maakt, en door gedurig en dan slechts kleine hoeveelheden voedsel tot zich te nemen, de krachten der spijsverteering niet overspant, en voor eene verdere volkomene ontwikkeling in gestalte en ligchaamsbouw wordt voorbereid.

Daar eene opvoeding van het jonge kalf, volgens den vrijen natuurstaat, echter in strijd is met de belangen van den landman, en dezelve aldus moet worden gewijzigd naar omstandigheden en het plan van opvoeding of vetmesting, wordt echter zeer verkeerdelijk door allen althans door verre de meesten, het kalf dagelijks slechts driemalen gevoederd en dan met eene hoeveelheid met water of karnemelk verdunde zoete melk, telkenmale veel te groot, om eene goede verteering, door de nog zoo zwakke spijsverteringswerktuigen, te kunnen ondergaan; welke melk daarenboven menigmalen niet uitsluitend van het moerderdier, maar van oudmelkte koeijen, welke zwaarder te verteeren is, wordt genomen; eene zoodanige voeding, door hare hoeveelheid en vetheid geeft aanleiding tot zuurwordemen het vormen van kaas in maag en darmen, waardoor in de eerste plaats eene verhoogde levenswerkzaamheid, aan ontsteking grenzende, wordt voortgebragt, en er ten gevolge van de verminderde afscheiding der slijmvliezen en der darmvochten, eene verstopping plaats heeft, terwijl daarna, door de toenemende scherpheid en ontaarding der vochten, eene darmontsteking geboren wordt, waarop het dier aan eene uitputtende doorloop sterft.

De middelen, om de nadeelen en teleurstellingen, hierdoor te weeg gebragt, te doen ophouden, staan, naar mijn gevoelen geheel onder het bereik van den veehouder zelf, en zijn slechts hieringelegen: de kalveren, in plaats van driemalen, vijf à zes malen daags voedsel toe te dienen, en dan telkens in eene zeer geringe hoeveelheid, niet meer als men gewoon is in drie malen te geven, terwijl het zeer is aantebevelen, de melk van het moederdier uitsluitend en onvermengd aan het jong toe te dienen, hetgeen daarenboven nog zijne voordeelen oplevert, daar van de melk der oudmelkte koeijen meer boter kan worden gewonnen dan der nieuwmelkten, eene ruime stalling, schoonhouding enz. voor de aantehouden kalveren, kan overigens mede als zeer voordeelig worden geacht; door zoodanige voeding en verzorging blijft men den natuurstaat nabij, en het jong wordt ongemerkt in eenen meer gedwongen staat overgebragt.

De ondervinding veler landlieden in deze oorden, aan mijne beschouwingen getoetst, heeft mij doen besluiten, mijne gedane opmerkingen, op ervaringen gegrond, meer algemeen kenbaar te doen worden, mij verzekerd houdende dat de meerdere moeite en werkzaamheid, aan eene zoodanige voedering verbonden, ruimschoots zijne belooning zal vinden in de betere ontwikkeling en het behoud van het jonge kalf.

Dalen, REIMERS.

Schingen, 27 *Junij* 1851. Bevallen van eene dochter *M. A. Doorenbos — de Jonge.*

J. M. DOORENBOS,
Pred.

Heden, 28 Junij 1851, beviel voorspoedig van een zoon, Vrouwe *S. L. Westra*, geb. *van Holthe.*

Onze geliefde oudste dochter *Maria* overleed heden avond, omstreeks 10½ uur, in den ouderdom van ruim 11 jaren.

Meppel. JACOB DE JONGE, JUNIOR.
27 *Junij* 1851. L. A. DASSEN.

Eenige kennisgeving.

GEMEENTEWET,

TE BEKOMEN BIJ DE DRUKKERS DEZER,

TEGEN 20 CENT.

Aangiften van den Burgerlijken Stand.

MEPPEL. 20—27 *Junij*. Geb. 1 M. 2 V. g.; geh. 1 paar; overl. 1 M. 1 V. g.

COEVORDEN. 22—29 *Junij*. overl. 1 V. g.

HOOGEVEEN. 20—27 *Junij*. Geb. 1 M. 1 V. g.; ondert. 2 paar; geh. 1 paar; overl. 2 M. 1 V. g.

SMILDE. 22—29 *Junij*. Geb. 1 M. 3 V. g.; 1 levenloos kind aangegeven.

MEPPEL, 26 *Junij*. Rogge ƒ 5.80 a ƒ 6.30 Boekweit ƒ 4.75 a ƒ 6.10. Boter 1¼ ned. pond ƒ 0.80 a ƒ 0.92½. Boter ¼ vat ƒ 10.50 a ƒ 11.50. Broodzett: 6 ned p. ƒ 0.49.

GRONINGEN, 27 *Junij*. Tarwe ƒ 7.75 a ƒ 6.40. Rogge N. ƒ 4.60 a ƒ 5.40 O. ƒ 5.65 a ƒ 5.95. Boekweit. zand ƒ 5.35 a ƒ 5.50, veen ƒ 4.75 a ƒ 5.00. Garst ƒ 4.05 a ƒ 4.55; nieuwe zomer ƒ „. „ a ƒ „. „, knobbe ƒ 4.55 a ƒ 4.85. Dikke haver ƒ 2.85 a ƒ 3.60. Voerhaver ƒ 2.65 a ƒ 3.00. Paardeboonen ƒ 5.00 a ƒ 5.60. Koolzaad ƒ 8.50 a ƒ 9.50. Gort grove ƒ 7.00 a ƒ 7.50, parel 100 ned. pond. ƒ 10.50 a ƒ 12.00 Raapolie per vat ƒ 31.00 Boter ⅛ ton ƒ 24.00

ZWOL, 27 *Junij*. Tarwe ƒ 8.50 a ƒ 7.50. Rogge ƒ 6.50 a ƒ 6.00. Boekweit ƒ 7.00 a ƒ 6.00 Aardappelen ƒ 2.60 a ƒ 1.70. Boter ⅛ ton ƒ 13.00 a ƒ 12.50. Ned.p. ƒ 0.70 a ƒ 0.52

AMSTERDAM, 28 *Junij*. Werk. Sch. 2½ pct. 58$\frac{3}{16}$ a 58¼; dito 3 pct 68½; dito 4 pct. 89¼ a 89$\frac{3}{16}$.

STUKKEN van ƒ 10.00 ƒ 9.70 a ƒ 9.75.

Te *Assen*, VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers